

Tillstånd	Handläggning/diagnostik	Behandling	Kommentarer
Tonsillit	Strep-A/halsodling tas enbart om patienten uppfyller ≥ 3 Centorkriterier och antibiotika bedöms behövas. Vid påvisad GAS kan antibiotika motiveras	PenicillinV	Centorkriterier: 1. Feber $>38,5^\circ$ 2. Ingen hosta 3. Förstorade, ömmande lymfkörtlar i käkvinklarna 4. Beläggning på tonsillerna-Hos barn 3-6 år räcker svullna, röda tonsiller. Barn <3 år utvecklar inte halsfluss - ofta bärarskap. Streptokock halsfluss med lindriga symtom – exspektans
Akut mediaotit	Aktiv exspektans utan antibiotika hos barn 1-12 år utan svåra allmänsymtom eller perforation	PenicillinV	Ingen antibiotika utan korrekt diagnos. $>80\%$ av alla barn är smärtfria efter 2 dygn utan antibiotika. (Lägst pneumatisk otoskopi för diagnos). Uppföljning: enbart barn <4 år med dubbelsidig otit/otosalpingit
Akut sinusit	Förkylning med purulent snuva >10 dagar samt tydlig smärta i kind/tänder eller tydlig försämring efter 5-7 dagar/dubbelinsjuknande	PenicillinV	$>85\%$ av alla med sinuitsymptom läker utan antibiotika
Akut bronkit	Feber, nyttillkommen hosta, \pm slem, rhonchi, rassel, oftast tillsammans med ÖLI. Lindrig allmänpåverkan.	Symptomatika	Ingen antibiotika oberoende om mykoplasma, virus eller klassiska bakterier
KOL - exacerbation	Ökad dyspne, ökad hosta, ökad sputummängd, allmän sjukdomskänsla och grön-gult expektorat	Amoxicillin alt. Doxycyklin	Om missfärgade upphostningar saknas är antibiotikabehandling som regel inte nödvändig CRP provtagning av mycket litet värde!
Pneumoni	Symtom talande för pneumoni är feber, hosta, dyspne, nyttillkommen uttalad allmänpåverkan och andningskorrelerad bröstsmärta.	PenicillinV	För en patient med oklar nedre luftvägsinfektion utan allmänpåverkan rekommenderas aktiv exspektans Vid behandlingssvikt på PcV och eventuellt positiv mykoplasma-PCR rekommenderas byte till Doxycyklin Allvarlighetsbedömning och vårdnivå enligt CRB-65
UVI utan feber män&kvinnor	Samma preparatval till både män och kvinnor. Behandla kvinnor i 3-5 dagar, män i 7 dagar	Furadantin alt. Selexid	Urinodla: alla män, behandlingssvikt, recidiv inom 2 månader, efter sjukhusvistelse eller utlandsvistelse, pyelonefrit eller graviditet
Kronisk prostatit	PR-palpation. Ömhet och smärtor vid undersökningen tillsammans med anamnes stärker diagnosen.	NSAID	Alfareceptorblockerare kan testas under 6 veckor vid tömningssvårigheter. Vid samtidiga UVI symptom odla och behandla med Furadantin eller Selexid vid avsaknad av resistens
Erysipelas	Skarpt avgränsad ytlig infektion med intensiv rodnad som sprider sig snabbt. Om i ansiktet-inläggning.	Penicillin V	Akut insättande feber , frossa, Illamående, kräkningar, allmänpåverkan, lokal smärta. CRP oftast >150 mg/L om mer än tolv timmar har förflutit från debut
Bensår	Bensår är alltid bakteriellt förorenade. Behandling av ödem är avgörande för utläkningen av de flesta sår	Flukloxacillin	Stafylokokker finns alltid i bensåret bör endast behandlas vid stora purulenta infektioner. Odla enbart om fyndet eller resistensbestämningen förväntas påverka handläggning och antibiotikaval.
CRP	CRP: Ingen rutinundersökning vid luftvägsinfektioner , Kan inte differentiera mellan bakterier och virus Rekommenderas vid oklara nedre luftvägsinfektioner där pneumoni inte entydigt kan bekräftas	Höjd CRP- ingen AB-indikation	Feber, hosta och dyspne < 1 vecka, CRP >100 mg/L stärker misstanken om pneumoni. Även vid feber, hosta och dyspne >1 vecka och CRP >50 mg/L är pneumoni vanligt.
Borrelia - singelerytem	Bettreaktion: Uppkommer tidigt och kvarstår 1 vecka. Erytema migrans(EM): Rodnad som kommer 1-4 v efter bettet och tilltar i storlek	PenicillinV	Bettreaktion – egenvård (tex.Alsolsprittomslag). Serologi ska inte tas. 25-50% av befolkningen har positiva borreliatittrar.
Varning för Penicillin "överkänslighet"	Flerparten av alla antibiotikavarningar i journalen är felsatta. På baksidan av detta dokument finner du handläggningsinfo vid misstänkt överkänslighet		Ingen varning utan utredning - se länk på navet http://navet.lkl.itkalmar.se/Global/Dokument/V%c3%a5rdst%c3%b6d/STRAMA/Dokument/Reaktion%20p%c3%a5%20betalaktamantibiotika%202020-06-26%20sista.pdf

Handläggning av misstänkt överkänslighet mot β -laktamantibiotika

(PcV, PcG, amoxicillin, ampicillin, piperacillin/tazobaktam, kloxacillin, flukloxacillin, pivmecillinam & cefalosporiner)

Reaktion på β -laktamantibiotika	IgE-medierad reaktion	Om fortsatt indikation Samma preparat/byte	Utredning	Remiss / provokation /Specifikt IgE**	Varning i Journalen	Kommentarer
Magbesvär med illamående, diarré?	Nej	Oförändrad behandling	Nej	Nej	Nej	Inga hinder för β -laktamantibiotika framöver
Utslag, hudrodnad utan klåda	Nej	Oförändrad behandling	Nej	Nej	Nej	Inga hinder för β -laktamantibiotika framöver. Risken för <i>Clostridium</i> -diarré ökar vid byte till bredare Ab
Utslag med klåda eller lindrig urtikaria. Tidig reaktion <72timmar från första tablettintaget	Ja	Byt behandling	Ja	Remiss specialistklinik	Efter utredning	Debut tidigt < 72 timmar från behandlingsstart - Typ-1-allergiska reaktioner har ett snabbt förlopp och debuterar ofta i början av kuren
Utslag med klåda eller lindrig urtikaria. Sen reaktion >72timmar från första tablettintaget	Nej	Byt behandling	Ja	Peroral en-dos provokation på vårdcentralen	Efter utredning	Debut sent > 72 timmar från behandlingsstart minskar risken att det skulle röra sig om en IgE-medierad reaktion.
Svår utbredd urtikaria – med kraftig klåda	Kan föreligga	Byt behandling	Ja	Remiss specialistklinik	Efter utredning	Patienten ska testas, eventuell varning utifrån testutfallet
<u>Svår utbred urtikaria med angioödem (Quincke) i ansikte eller ledsvullnad</u>	Ja	Byt behandling	Ja	Remiss specialistklinik	Efter utredning	Patienten ska testas, eventuell varning utifrån testutfallet
Vid blåsor eller sår på hud/slemhinnor, fjällning – mukokutant syndrom?	Annan genes (Typ3)	Byt behandling	Ja	Remiss specialistklinik	Efter utredning + biverkningsanmälan	Patienten ska inte testas. Livslång varning i Cosmic
Anafylaxi (oftast IVA/sjukhusvård)	Ja	Byt behandling	Ja	Remiss specialistklinik	Efter utredning + biverkningsanmälan	Utredning då utlösande orsak behöver säkerställas. Livslång varning i Cosmic